

той, Св. Климентъ, е Охридски светецъ и чудотворецъ и трѣбва свято да почитамъ и пазямъ завѣта и памятята му. И азъ рѣшихъ да намѣра и прочета това житие. Потърсихъ го въ Атинскиятъ библиотеки и го прочетохъ. То дѣйстви-телно доказва българската народностъ на македонцитѣ.

„Около това врѣме станѣ съединението на двѣтѣ Бъл-гариин. Отвори се сѣрбско-българската война и българската история се сдоби съ една Сливница. Славата на тая Слив-ница се разнесе по краищата на свѣта и послужи за основа на българската гордостъ. Сливница спечели правото, спаси честта и славата на България; тя, заедно съ житието на Св. Климентъ, събуди въ менъ гордостъ и народно чувство. Слѣдъ Сливница, азъ започенахъ безъ стѣснение да изноуѣд-вамъ народността си и да се гордѣя съ народното си име. Цѣлия си животъ посвѣтихъ на гърцката идея, но старостта ми е българска. Азъ се родихъ въ дълбоката си старостъ. Въ живота съмъ старецъ, но въ народността си съмъ дѣте. За живота си получавамъ пенсия отъ еллинизма, а за ста-ростта си, въ която познахъ истината, получавамъ награда отъ свѣстѣта си. Тя ми е сподобна. Живота ми бѣ свидѣ-тель на толкова събития: нахибитнето на Българския народъ, духовната му самостоятелностъ, възстания, война, независима България, но никое отъ тия събития не можа да ме събуди, никое не ме повърпа въ народността ми; доде Сливница, доде Св. Климентъ, и тѣ ме стрѣснаха, тѣ възбудиха народ-ната ми гордостъ, тѣ събудиха народното ми чувство. Азъ живѣя и има съ що да се гордѣя. Додохъ нарочно въ Цари-градъ, защото бѣше ми длъжностъ да намѣра гроба на брата си и да се помоли край него. Завѣтното негово желание бѣше да ме възроди нравствено, но еллинизма излѣзе по-силенъ. Той хванѣ единъ пѣть, азъ хванѣхъ други; неговия пѣть бѣше правия. Днесъ се срѣщаме на правия пѣть, азъ живъ, той умрѣлъ. Той бѣше търговецъ кожухаръ, не бѣше ученъ като менъ, но чистото му сѣрдце постигна по-бързо истината. Той не чака Сливница, Св. Климентъ му стигаше, той го просвѣти. Не е било писано да се срѣщнемъ и двоица живи на правия пѣть. Азъ съмъ дошълъ на гроба му да се помоли и да му извѣстѣ, че съмъ влѣлъ най-послѣ въ правия пѣть, начертанъ за всички българи отъ Св. Климентъ. Слив-ница и Св. Климентъ ме ввараха въ тоя пѣть. Св. Климентъ ми даде историята, а Сливница гордостта. Слушамъ че и Фотиновъ е оставилъ праха си въ Цариградъ; дѣ е гроба му и край него да волѣничѣ? Дѣ е духа му да чуе стар-